

foie, at der endnu i disse Dage efter en saa langvarig Tørke fremkommer klart Vand i Kenderne paa Leerbakkerne $\frac{1}{4}$ bybt og at endnu flere Rør vedvarende føre det renefte Vand med sig.

Gjedsedal, den 22de Juni 1853.

Agerdyrkningsberetning.

(Fra den sidste Halvdeel af Juni.)

Under denne Titel agter Red. ved Slutningen af hvert Hefte at meddele de nyeste Efterretninger fra alle Landets Egne om Fremgangen af Markarbeiderne, Sædens og Græssets Udvikling, Høstens Udfald, Besætningens Tilstand og hvad der ellers maa kunne antages at interessere Landbostanden. Redactionen har modtaget Løfte om Underkøttelse fra bygtige og paalidelige Landmænd rundt om i Landet, og haaber derfor at kunne meddele paalidelige og nogenlunde fuldstændige Efterretninger fra Landets forskjellige Egne; dog vil enhver Meddelelse fra en bekjendt og paalidelig Mand, der kommer Redactionen i Hænde inden den 23de i Kvartalets sidste Maaned, blive modtaget med Tak og benyttet til at fuldstændiggjøre Beretningen.

De Beretninger, som vi denne Gang have modtaget fra Landmændene, lyde ialmindelighed ingenlunde tilfredsstillende.

Det vaade Efteraar, den strænge Eftervinter, den megen Sne, Nattefrosten, den længe vedholdende Regn i Foraaret og pludselig paafølgende langvarige Tørke have forthyndet eller ødelagt Vintersæden, vanskeliggjort Foraarsarbeidet og hæmmet Sædens og Græssets Væxt. Man kan derfor ikke undres over, at Tonen i de fleste Beretninger er langt fra at være tillidsfuld, og at man med en vis Spænding imødeser Veirets Gang i

den kommende Tid, hvoraf Høstens Udfald vil afhænge. Ligesom der imidlertid er enkelte Egne af Landet, der have lidt meget af de ovenomtalte ugunstige Forhold, saa er der andre, hvor det i en langt mindre Grad har været Tilfældet, og hvorfra Beretningerne endog lyde meget gunstige; det første gjælder om de meget stærke og flade Jorder navnlig paa Smaaøerne og i det sydlige Sjælland, medens man derimod i det nordvestlige Jylland og Slesvig siden Foraaret har havt et for Vegetationen ret gunstigt Veir.

Rapsen, der dog for Tiden ikke dyrkes her i Landet i stort Omfang, er at betragte som mislykket. Allerede i Efteraaret leed den meget af Jordlopper og Orme, og maatte mange Steder omploies; af det Tilbageblevne raadnede mange Planter under Sneen, og af andre frøs Hjerteskuddene bort; senere har Biller paa flere Steder angrebet Blomsterne. Det er derfor sjældent at finde en god Rapsmark, og paa de Steder, hvor Rapsen er bleven staaende, gjør man i Reglen kun Regning paa 5—7 Edr. pr. Td. Land i Gjennemsnit.

Hveden er forffjellig; ialmindelighed har den ret godt overstaaet Vinteren og kun i det vestlige Jylland er den for en stor Deel omploiet. Den vedholdende Tørke har imidlertid sat den meget tilbage; den er paa mange Steder bleven tynd og spids og vil vistnok i hvert Tilfælde blive kort i Straaet, om man ogsaa tør haabe, at det i de sidste Dage af Maanedens indtraadte regnfulde Veir i andre Henseender vil fremme dens Udvikling.

Rugen har overalt lidt mere eller mindre, mange Steder er den omploiet, og der findes neppe nogen større Mark, hvor ikke en eller anden Plet er gaaet bort. En stor Ulykke er det, at Dræningen iaar er foregaaet under gunstige Forhold, saa at man tør haabe, at den bliver godt fjærnesat, eller hvad man i Jylland kalder hammel; men den er tynd, Straaet bliver kort og Kornudbyttet bliver under et Middelaar. Den tidligsaaede Rug har overalt holdt sig bedst.

Om Baarsæden kan man endnu ikke have nogen bestemt Mening. Der er overalt saaet seent, men paa mange Steder kom-

men ret godt op, og hvor Veiret har været nogenlunde gunstigt, og det er ikke alene Tilfældet i det nordvestlige Jylland og Slesvig, men ogsaa paa enkelte Steder af Nerne, hvor Byger ere faldne i rette Tid, er den kommen i ret god Vært, og kan give en god om ogsaa seen Høst. Paa andre Steder er Bygget imidlertid kun deelsviis kommen op, og vil, om ogsaa et gunstigt Veir herefter indtræder, give en tvemoden, og altsaa ei vægtig Afgrøde. Grterne have ialmindelighed holdt sig bedst.

Kloveren er paa mange Steder bortfrosen, navnlig den toaarige Rødklover, og kun Hvidklover og Timotheigræs har holdt sig. Da Kloveren tidligt har sat Hoved, er Stængelen kun fort, og Udbyttet af Kloverhø vil derfor ikke blive stort.

De bedre Eng og især Overrislingsengene love et godt Udbytte, men paa Torveenge findes paa mange Steder neppe faameget Græs, at de kunne afgræsses.

Græsmarkerne vare i Foraaret meget sene, og Græsset tyndt; i de Dele af Landet, hvor Torfen var vedvarende kom ikke Græsset igjen, hvor Dvæget een Gang havde været, og man har derfor paa flere Steder været nødt til at bringe Dvæget paa Engene eller de Klovermarker, der vare bestemte til Slet.

Dvæget kom ialmindelighed først paa Græs i de sidste Dage af Mai. Da Halmen ikke havde været meget nærende, Høforraadet slap op, og man paa Grund af de høie Sædepriser sparede paa Kjærnen, kom Dvæget i det Hele ikke paa Græs i nogen kraftig Tilstand, ligesom ogsaa Udbyttet deraf i den sidste Tid da det var paa Stald var meget ringe. Noget Tid har derfor maattet hengaae inden Dvæget kunde give et godt Melkeudbytte, især da Græsset snart blev tørt ved den stærke Varme. Udbyttet af Meierierne har derfor iaar været ringere end i det samme Tidrum af det foregaaende Aar.

Skæferierne have givet et almindeligt godt Udbytte, maaskee dog noget ringere end ifjor.

Dvægets Sundhedstilstand synes ialmindelighed at være nypaaflagelig; kun imellem Faarene har der paa sine Ste-

der hersket Dødelighed, navnlig i det vestlige Jylland, ligesom ogsaa overalt i Landet af Bøndernes mindre Faareflokke mange Lam ere døde, da Rønningstiden faldt i den strengeste Kulde. I de større Skæferier har slikt ikke fundet Sted.

Omendskjøndt saaledes Udsigterne til en god Høst ialmindelighed ikke ere tilstede, saa tro vi dog ikke, at der endnu er Grund til at opgive Haabet om en Middelhøst; de enkelte Dele af Landet med flade og lerede Jorder, hvor maaskee denne ikke vil naaes, opveies ved de Egne, hvis Veirforhold have været nogenlunde heldige, og hvor der er Udsigt til en god Høst. Men Fodermassen baade af Hø og Halm bliver uden al Tvivl ialmindelighed knap.

Endnu kunne vi ikke tilbageholde den Bemærkning, at der maaskee ikke længe har indtruffet et Aar, hvor det gode Agerbrugs Fortrin har vist sig i et gunstigere Lys. Paa Gaarde, hvis Marker vare vel afgravede, har Vintersæden staaet sig ret godt, og selv af Raps og Rug kan der opvises Stykker, der ikke lade meget tilbage at ønske. Hvor Jorden har været dybt bearbejdet i Efteraaret, har man ved Hjælp af den svenste Harve og Skarifkatoren kunnet bearbejde Jorden tilstrækkelig i Foraaret uden at udtørre den, og Arbejdet er freder saa rask frem, at man ikke har behovet at saae for tidlig eller for sild i ubeqvem Jord. Hvor Jorden har været i en kraftig Tilstand er Sæden kommen godt op, har snart dækket Jorden, og saaledes bedre kunnet modstaae Torken. Hvor Dræget har været kraftigt fodret i Vinter, har det paa Grund af de høie Smørpriser givet stor Indtægt i Foraaret, og snart efter at vare sluppen paa Græs kommet til fuld Melkning. Der findes derfor mange baade større og mindre Gaarde, i Egne hvorfra Klagerne ellers ere stærke, som, trods alle Uheld med Veirliget, have særdeles lovende Afgrøder baade af Vinters- og Vaarsæd. I den efterfølgende Overfigt, hvor vi kun holde os til Egnens almindelige Charakter, kunne vi ikke tage Hensyn til disse Undtagelser, men vi haabe, at dette Aars Uheld vil bidrage til at skaffe den Overbeviisning en almindeligere

Indgang hos vor Landbostand: at den meest oekonomiske Maade at behandle sin Gaard paa, er, at drive sin Jord saa fuldkommen, og fodre sin Besætning saa kraftigt, som Omstændighederne kun tillade det; havde saaledes, for kun at tage et bestemt Exempel, størstedelen af vore Jorder været underdrainede, vilde Udsigterne til Hosten have været ganske anderledes, og man vover vist ikke formeget ved at paaatae, at Forskjellen mellem Afgrødernes Udbytte af drainet og udrainet Jord i et Par saadanne Aar som det nuværende vil være tilstrækkelig, til at dække Udgifterne, som Arbeidet medfører.

I det nordlige Sjælland har Rugen, som overalt, lidt af Foraarskulden; Rapsen ogsaa, men det synes dog som om man lover sig mere af den nu end tidligere, da den har rigelige Sideskud og har gennemgaaet Blomstringen uden at lide synderligt af Viller; Hveden kan man endnu ingen afgjørende Mening have om, den kan endnu blive ret god; det samme gjælder om Vaarsæden, skjøndt den paa mange af denne Egns lette Jorder har lidt særdeles meget af Tyrken. Paa flere Steder i det nordlige Sjælland har Rodfrugtdyrkingen begyndt at udbrede sig; man dyrker meest Kaastrabi, som man anseer for mere haardføre end Runkelroen, ligesom den tager tiltakke med en mindre muldrig Jord og er lettere at holde reen; paa Jord, der er i høi Cultur, foretrækkes dog Runkelroen, som ansees at give den bedste Mælk; paa enkelte Steder har man ogsaa begyndt at dyrke Gulerødder i Marken, og fundet, at det betydelige Arbejde, der er forbunden dermed, dog lønner sig godt. For Roerne har det tørre Veir været meget ugunstigt.

Allerede i lang Tid har man i det nordvestlige Sjælland med Omhu samlet Tangen for at benytte den som Gjødning, men i den senere Tid har man endog begyndt at anvende Strandsand i samme Viemod; og hvad enten det hidrører fra Saltet som Sandet medfører, eller fra Kalk- og Glimmerpartiklerne, der ere blandede deri, saa viser Erfaringen, at flere Bønder, ved at blande et Lag Tang og et Lag Strandsand i

deres Nødning, have sporet god Virkning af denne Blanding. Med Udbyttet af Skæferierne er man tilfreds.

Saa Steder i Landet trænge mere til Udgravning, men intet Sted anvendes mindre Omhu derpaa, end paa den saakaldte Hede eller den frugtbare Slette, der ligger imellem Kjøbenhavn, Roeskilde og Kjøge. Der har naturligviis Foraarsbehandlingen været yderst vanskelig, midt i Mai stod Vandet endnu paa Agrene, og Ingen kan derfor undre sig over, at Baarsæden der staaer maadelig, og er fuld af Ukrudt. De saa Steder der er drainet (og Exemptet fra Gjeddesdal vil, haabe vi, ikke blive uden Virkning) vise sig derimod overordentlig smukke, ligesom ogsaa Foraarsbehandlingen der har været meget let.

Fra det mellemste og sydlige Sjælland, hvor man ikke i lang Tid har havt Regn, lyde Beretningerne temmelig mistrofsende. Hveden overstod Vinteren godt, og var da Varmen begyndte meget lovende, kun den skotske Hunters Hvede, som man havde begyndt at dyrke enkelte Steder paa Grund af dens Givtighed er her saavel som i Jylland og Fyen bortfrosen og ialmindelighed ompløiet; forresten har Hveden lidt meget ved den lange Tørke, den er stude op, bleven tynd og spids, og da Arene ere dannede i Straaet, vil dette i hvert Tilfælde blive kort. Rugen og Rapsen love kun en ringe Afgrøde, og af Baarsæden har man hidtil ikke heller havt Grund til at vente sig meget; Bygget i den foraarspløiede Jord er først kommen op i Slutningen af Maanedens, og enkelte Steder har der vist sig Orm deri. Kartoffelavlens er paa enkelte Steder i stærk Tiltagen; hidindtil staae Planterne meget godt. Foraarsbehandlingen har her været vanskelig, og man har først kunnet komme til at saae Blandsæd, Grter og Havre fra 6te til 18de Mai, Byg fra 18de til 27de Mai.

Fra Samsø meddeles, at Rapsen vel har lidt meget af den sildige, strænge Vinter og enkelte Steder er pløiet om, men hvor den var saadet passende tyndt og havde kraftige Stængler, har den dog staaet sig ret godt, og da Blomstringstiden er gaaet heldig, regner man paa en Middelhøft. Hveden har i

det Hele holdt sig ret godt, men Rugen er maadelig, For-
aarsarbeidet har været seent og det meste Havre og Byg kom
forst i Jorden efter Pintjebag. Græsjet har hidtil været godt
og Udbyttet af Kverne meget tilfredsstillende; imidlertid producerer
Samsø, mærkelig nok, ikke tilstrækkeligt Smør og Ost til eget
Forbrug, skjøndt der ingen større Skæferier findes; dette hidrø-
rer fra, at der tillægges saamange Dvler; flere af de større
sjællandske Meierier completerer deres Besætninger med Samsø-
Kver, der ere smaa, men ansees for melkerige.

Fra intet Sted i Landet lyde Beretningerne saa ugunstige,
som fra de ellers saa frugtbare **Der Holland, Falster og Møen**, og
navnlig fra den Sidste: Rapsen og Rugen er maadelig;
Hveden tegner dog paa de fleste Steder ret godt, paa Møen
er den tynd, og meget trykket af den langvarige Tørke. Jor-
dens Foraaarsbehandling har været yderst besværlig, da den
langvarige Eftervinter først gjorde det muligt seent at komme i
Jorden, og den vedvarende Fugtighed afløstes af en skarp Østen-
vind, som i meget kort Tid gjenntørrede Jordforpen. Hvor
Jorden var dybt ploiet fra Efteraaret, reen og fri for Surhed,
var man dog nogenlunde istand til ved Hjælp af dybtgaaende
Skarifikatorer og hurtig paafølgende Harvning og Tromling,
at gjøre Jorden beqvem for Sædens Modtagelse uden at be-
røve den sin Fugtighed; hvor man derimod anvendte Plongen
enten til een eller tvende Pløininger, kunde man ikke for-
hindre Jorden fra at udtørre og blive klimpet og ubeqvem;
Byg og Havre, der er saaet under saadanne Omstændigheder,
vare ofte ikke endnu komne til Spiring ved Beretningernes Af-
gang (20de til 22de Juni). Om Byg- og Havreaafgrøden havde
man derfor ikke meget Haab, hvorimod Ørterne hidtil havde
holdt sig ret vel. Kloveren har de fleste Steder holdt sig i
Vinter, men senere lidt af Tørke, saa at den er bleven kort og
tynd, og navnlig afgiver den toaarige Klover en sparsom Græs-
ning, saa at man flere Steder frygter for at blive nødt til at
afgræsse de til Slet bestemte Klovermarker og Enge, hvorved
Hvavlen i hvert Tilfælde bliver ringe. Udbyttet af Dvæ-

get har hidtil været tilfredsstillende, men hvor det een Gang har været kommer intet Græs igjen. — Med Udbyttet af Klippingen i Skæferierne er man vel tilfreds; af de grovuldede Merinos har man i de større og bedre Skæferier i Gjennemsnit havt $3\frac{1}{2}$ — $3\frac{1}{2}$ Pd. Uld af hvert Faar, der er betalt med 5 Mk. 8 St. til 5 Mk. 12 St. Pundet; i de finere Merinosskæferier har man i Gjennemsnit havt $2\frac{1}{2}$ Pd. af hvert Faar.

Fra Fyen, Laasinge og Langeland ere Beretningerne noget mere tilfredsstillende; man har der, som det lader til, dog faaet nogen om end ikke tilstrækkelig Regn. Rapsen er i Fyen ialmindelighed ompløiet, navnlig hvor den i Efteraaret har været saaaet tyk, og hvad der er bleven staaende har lidt af Viller, saa at Rapsavlens kum vil blive ringe. Rugen er der, som overalt, kum lidet lovende, og fra Sletten i det nordlige Fyen klager man over, at Mulden mange Steder er blæst bort fra Rodderne og tildeels ned paa de nærliggende Enge. Hveden er den Sæd, der tegner bedst, om den end paa mindre velbehandlede Jorder er noget tynd, og noget tilbage mod sædvanlig, saa kan den dog under nogenlunde heldige fremtidige Veirforhold give en ret god Afgrøde. Foraarsbehandlingen har her paa de lettere Jorder ikke frembudt de Vanstueligheder som paa Holland, og den, der havde Laalmodighed til at afvente det bedre Veir, fik Sæden i Jorden under ret heldige Forhold. Paa de lettere Jorder i det nordlige Fyen og paa Langeland tegner derfor Vaarsæden godt; paa flade og lerede Jorder, som ofte findes i det sydlige Fyen, er Sæden derimod enten ikke kommen op (20. Juni) eller saa ulige, at den nødvendig maa blive væmoden. Grter og Vikker staae ret godt paa rene Jorder; Hør, hvoraf der ikke saaes saa lidt i Fyen og paa Laasinge, synes ialmindelighed at have lidt af Torken, er bleven tynd, trykket i Bærten og vil neppe give noget godt Produkt. Kartoflerne tegne ret godt, men Ukrudtet kommer ogsaa i stor Mængde baade her og ved den tidligsaade Vaarsæd. Kloveren er vel enkelte Steder bortfrosjen, navnlig paa vandholdige Leerjorder og Mosegrund, men det er dog mere undtagelsesviis; det

engelske Raigræs har et brunt og lidende Udseende, men ialmindelighed er dog Græsset godt, (kun fra Langeland klager man); dog er Udbyttet af Kverne ikke betydeligt, som dog meest hidrører fra, at Kverne kom paa Græs i en simpel Foderstand; man er i Fyen meget sparsom med at give Kverne Kjerne, og Rodfrugter dyrker man kun enkelte Steder almindelig, f. Ex. paa Hofmangave og paa Taa-singe; paa det første Sted udsaaes Kunkelrøefrø paa en Ma-fine samtidig med Patentgjødning, og man har derefter faaet særdeles gode Afgrøder. Priserne paa Smør og Ost have været meget høie i Fyen hele Foraaret, paa Grund af det ringe Udbytte Kverne gav, og selv paa Landet har det neppe været til at erholde. — Med Hensyn til Faarene klages over at mange Faare ere frosne ihjel hos Bønderne, ligesom ogsaa flere Moderfaare end sædvanligt have tabt Ulden.

I **Wensyssel** er Rapsen, som i Reglen der lykkes meget godt, og som i Efteraaret stod meget godt paa velbehandlede Jorder, for en stor Deel gaaet til Grunde; flere Steder har man omploiet den, og hvad der er tilbage vil neppe give mere end 5—6 Tdr. pr. Td. Land; den Raps, der stod mindst frodig i Efteraaret, har holdt sig bedst. Hvede, der i de senere Aar har udbredt sig endeel, lover et endnu ringere Udbytte end Rapsen og næsten Halvdelen er omploiet. Rugen er ogsaa der meget simpel; af Provstirugen, der dyrkes paa de større Gaarde, staaer kun den, der er saaet meget tidlig (August) nogenlunde, medens den senere saaede næsten er aldeles forsvunden; den danske Rug, der næsten dyrkes udelukkende hos Bønderne, har holdt sig bedre, da den taaler Rattefrosten; dog er den ogsaa tynd iaar, da den lange Tørke har hindret den i at styde Sideskud, hvormed den ellers vedbliver til St. Hansdag. Foraaarsbehandlingen var ogsaa her seent; paa de større Gaarde, hvor man ikke pleier om Foraaret til Havre og Bælgfæd, blev man dog færdig i nogenlunde ordentlig Tid, men paa lavtliggende Gaarde og hos Bønderne, der foraaarsploie al deres Sæd, og kjøre den meste Gjødning ud til Byg, blev man først

færdig med Byggsaaeningen i Begyndelsen af Juni. Vaarsæden kom særdeles godt op, og har paa varme, sjøre, velbehandlede og esteraarspløiede Jorder uagtet Torken holdt sig godt; paa kolde og fugtige Jorder har Nattefrosten holdt Havren meget tilbage og bragt Bygget til at gulne. I det nordlige Benschjel har Torken været meget vedholdende; i det sydlige har man derimod havt noget mere Regn. Af Kloveren er andetaars Rodkløver bortfrosen, og det tilbageblevne Hvidkløver og Timotheigræs var ikke altid istand til at dække Pletterne; hidtil har dog Græsset holdt sig taalelig godt, men man venter ikke meget Udbytte af de fredede Græsmarker og Engene. Melkendbyttet har været nogenlunde tilfredsstillende, hvor Kverne kom paa Græs i godt Hulb; man lægger sig i Benschjel meget efter Opdræt; endeel Gaarde holde Stude.

I det **nordvestlige Sylland** (Thisted, Viborg og Ringkjøbing Amt) har Eftervinteren ogsaa været langvarig og navnlig Nattefrosten skadet meget; endnu fra 10—15de Mai frøs det i Holstebroegn saaledes, at Jorden først kunde harves Kl. 10 om Formiddagen; men da der siden den Tid er falden jævnlig Regn har Vegetationen dog udviklet sig rask, og Beretningerne derfra ere derfor mere tilfredsstillende end fra noget andet Sted i Landet; en Undtagelse gjør dog den sydlige Deel af Ringkjøbings Amt, hvor der kun er faldet lidt Regn i For sommeren. Vintersæden har der ogsaa lidt af Foraarskulden og endeel er ompløiet navnlig af Raps og de mindre haardføre Hvedearter, og selv Rugen havde i Foraaret et lidet lovende Udseende; den danske Rug har dog holdt sig bedst og har paa Grund af det gunstige Veir forbedret sig overordentlig, og da Dræningen er foregaaet under særdeles heldige Forhold, saa haaber man endnu paa en Middelhøst. Jordens Foraarsbehandling har været seen, (i Thy blev man ialmindelighed først færdig med Til-saaeningen den 8de Juni) men ikke vanskelig, undtagen paa de siede Jorder og Kærjorderne, hvoraf der især i Ringkjøbing-Amt er opdyrket mange; disse dyrkes med Byg, Havre og Spergel og undertiden med Rodfrugter, men baade paa Grund af den

megen Bæde og Nattefrosten er Sæden her gaalet noget; forresten er Vaarsæden kommen godt op (Bygget 5te til 6te Dag efter Saaningen), og staaer særdeles lovende og er uagtet den sene Saaening ikke meget tilbage for sædvanlige Aar, selv paa starr Sandjord seer man fortræffeligt Grødet Byg. Klover saaes ikke paa de meget lette Jorder, navnlig hvor der ikke er merglet, og paa mange Kvadratmiil har man ikke fundet Mergel; paa de bedre Jorder, hvor Jorden udlægges dermed, har vel Rodkloveren lidt af Foraarskulden, men da den var stærk blandet med Hvidklover og Timotheigræs, staae Klovermarkerne dog frodige og love ligesom Engene et godt Udbytte; kun de Eng, der væsentligt bestaae af Torvejord ere tynde. Græsmarkerne ere ialmindelighed særdeles gode, og paa de lette Jorder har Græsset ikke i mange Aar været bedre; som Følge deraf er ogsaa Udbyttet af Kverne, der, paa Grund af den rigelige Høst ifjor, kom paa Græs i en god Foderstand, meget tilfredsstillende. Dvægracen er paa mange Steder af denne Egn meget god, og hvor Kverne nyde rigeligt Foder og Græs, malker man, selv uden at fodre anden Kjerne end den der bliver tilbage i den rigtignok sjelden reentorskne Vaarsædhalm, indtil 1600 Potter Mælk, der svarer til noget over 100 Pd. Smør aarlig i Gjennemsnit af hver Ko. For de sandede Jorder i denne Egn er den larvstaaende Spærgel en særdeles nyttig Plante, da den afgiver et godt Foder til Afstøiring for Kver og Trækstude, hvor ellers intet Græs kommer frem; den saaes tidlig, og fra en Gaard, hvor der aarlig besaaes 20—30 Tdr. Land dermed, meddeles, at man saavel ifjor som iaar har kunnet begynde at afstøire den 10—11de Juni, og ifjor afgræsledes den 6 Gange; den groer villigt i Grønjord istedetfor Brak, men ogsaa i Jord, der har givet 2—3 Halme, og er da en god Mellemstæd. — Skæferierne have i disse Egne lidt meget i den forløbne Vinter og det kolde Foraar, og overmaade mange Faar og Lam ere døde, tildeels en Følge af det vaade Efteraar, da Fodringen baade har været god og rigelig. Med Dyrkning af Rodfrugter gjør man endnu meest kun Forsøg, dog dyrkes hist og her større Stykker, især i opdyrket Eng, Kaastrabi synes at egne sig bedst for Klimatet; hvad der imidlertid lægger store Uanseligheder veien for Rodfrugtdyrkningen er den tiltagende Mangel paa Arbeidskraft, som baade her og i andre Egne søles meget stærkt for Tiden, og vel nærmest er en Følge af den forbedrede Kultur, som gjør flere Hænder nødvendige; Lønnen er derfor temmelig høi, og for en Sommerkal betales i Høstebroegnen 32—40 Rbd. og for en Hige 22—26 Rbd. i Løn; om Vinteren kan disse Folk rigtignok have næsten for

den blotte Jøde, men paa den Aarstid udrettes Intet i Marken, ikke engang ved Mergling, da man næsten altid maa gaae dybt og Hullerne fylbes med Vand.

For det østlige Sjælland er det vanskeligt at give et sammentrængt Billede af Forholdene, da Beretningerne lyde temmelig forskellige, dog ikke saa gunstige som for den Egn vi nys have omtalt, men i det Hele langt mere tilfredsstillende end fra Derne, da Torken ikke har været saa vedholdende, skjøndt man paa flere Steder ogsaa der har følt dens Virkninger. Af Rapsen venter man kun lidet, den allerførste Deel maa betragtes som mislykket. Hveden er sat tilbage af det ugunstige Foraarsveir, og de fjælnere Sorter, saaledes Huntershveden, ere bortfrosne og tildeels ompløiet; det senere gunstige Veir har dog indvirket saa fordelagtigt derpaa, at man ikke har opgivet Haabet om en god Afgrøde. Rugen staaer tynd, med Undtagelse af de Steder, hvor den blev saadet meget tidlig; den har dog siden Foraaret samlet sig godt, og Dræningen er i det Hele foregaaet heldig, kun fra et Sted klager man over at den har lidt af en stærk Blæst; man gjør dog ikke Regning paa at naae en Middelsafgrøde. Vaarsæden er paa de Steder, hvor man ikke har ilet al for meget med Saaningen, men afventet Tiden til Jorden blev beqvem, kommen godt op, den tidligsaaede derimod lider meget af Ufrugt. Af Vaarsæden kan saaledes under fremtidig gode Veirforhold ventes en god Afgrøde. Kløverren, navnlig den toaarige, er enkelte Steder bortfrosen, og enkelte Egne have i denne Henseende lidt mere end andre, Græsjet har dog hidtil været godt, og Udbyttet af Engene og Kløvermarkerne lover at blive taaleligt. Fra Koldingegnen klages over Fodermangel i Foraaret, da Dvæget maatte holdes længere inde end man havde ventet, dog synes dette at være mere undtagelsesviis; ialmindelighed kom Dvæget i ret god Stand paa Græs, der, begunstiget af Varmen, udviklede sig rask, hvorfor Melkeudbyttet i det Hele har været tilfredsstillende, om end mindre end forrige Aar ved samme Tid. Fra Horsenseggen klages over at en Slags Vandpopper i den sidste Tid har angrebet mange Meierikøer, hvorved disse sætte af i Melken, og Malkningen forsattes, da de syge Køer, for ikke at forplante Smitten maa malkes sidst; forresten er Sundhedstilstanden god. — Skæferierne have givet omtrent samme Udbytte af Uld som ifjor. Rodfrugtdyrkningen har Grev Frys efter i de to sidste Aar at have gjort Forsøg med mindre Stykker, iaar begyndt at drive i større Maalestof, og har i den Hensigt ladet arbejdsbeparende Redskaber komme fra England; Køerne ere bestemte til Dvægsedning; dette Exempel tør man haabe vil snart finde Efterligning, og først

derved vil Dvægsedningen faae den rette Betydning for Jylland. Ogsaa for Underdrainning virker Grev Frys meget; man venter paa Grevskabets Hovedgaard i Aarets Løb at faae drainet omtrent 200 Edr. Land; et nyt Teglværk i temmelig stor Staal er anlagt ved Frysendal, som fornemmelig er bestemt til Fabrikation af Drainrør.

I Nord- og Mellemflesvig har Veiret været langt gunstigere end paa Derne og selv i det østlige Jylland; og man har saaledes her grundet Haab om en god Høst. Rapsen er dog ogsaa der ialmindelighed mislykket, og fordetmeste ompløiet. Rug og Hvede og navnlig den sidste lover en ret god Afgrøde; Baarsjæden er kommen godt i Jorden og staaer i det Hele meget lovende. Kløveren har vel paa sine Steder lidt af Frosten, men det gunstige Veir i For sommeren har fremskyndet dens Væxt. Kverne kom først seent paa Græs og da Fouragen paa flere Steder begyndte at blive knap, satte de meget af i Melken; paa de Steder, hvor Kverne saaledes kom paa Græs i en noget afkræftet Tilstand, har Melkeudbyttet ikke kunnet maale sig med de forrige Aars; hvor Fodret derimod var rigeligt, har Udbyttet været det sædvanlige, da Græsset har været godt. Agerdyrkningsredskaberne staae som bekjendt meget tilbage i denne Egn; den svenske Harve har imidlertid begyndt at skaffe sig Indgang og har i dette Foraar vist sin Henfigtsmæssighed; ogsaa Svingplougen begynder hist og her paa Østkysten at afløse Hjulpougen; i de vestlige Egne seer man den derimod sjelden, man kan ikke endnu løsrive sig fra Hjulpougen, som dog nu gives en henfigtsmæssigere og mindre flodset Form end tidligere.